

Lublin, 4-6 czerwca 2025 r.

Hodowla twórcza porzeczki czarnej (*Ribes nigrum* L.) z uwzględnieniem jakości owoców

Stanisław Pluta, Monika Mieszczakowska-Frać, Łukasz Seliga

Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Konstytucji 3 Maja 1/3, 96-100 Skierniewice
e-mail: Stanisław.Pluta@inhort.pl

Program hodowli twórczej porzeczki czarnej (*Ribes nigrum* L.) prowadzony jest od roku 1986 w Zakładzie Hodowli Roślin Ogrodniczych (ZHRO) Instytutu Ogrodnictwa - PIB w Skierniewicach, w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Program ten obejmuje hodowlę **jakościową**, odpornościową i adaptacyjną. Nowo wyhodowane odmiany powinny charakteryzować się wysoką plennością, wysoką jakością i przydatnością do różnego sposobu zagospodarowania owoców (przetwórstwo, zamrażalnictwo, konsumpcja w stanie świeżym). Dotychczas uzyskano 10 odmian ('Tisel', 'Tiben', 'Ores', 'Ruben', 'Tines', 'Gofert', 'Polares', 'Tihope', 'Polben' i 'Polonus'), które znajdują się w krajowym rejestrze COBORU. Większość odmian objęta jest także wspólnotowym prawem do odmiany na terytorium UE.

W latach 2016-2024 wykonano analizy jakości owoców 9 polskich odmian porzeczki czarnej w Zakładzie Przechowywania i Przetwórstwa Owoców i Warzyw IO – PIB. Określono zarówno parametry fizykochemiczne określające przydatność przetwórczą jak również zawartość składników bioaktywnych. Do najbardziej przydatnych dla przetwórstwa należy zaliczyć odmianę 'Tiben', co wynika z wysokiej zawartości substancji rozpuszczalnych i wysokiej kwasowości oraz odmianę 'Tisel' ze względu na bardzo wysoką zawartość ekstraktu i najbardziej bogatą w kwas askorbinowy. Pod względem właściwości bioaktywnych najwyższy potencjał wykazują odmiany 'Ores', 'Polares' i 'Polonus'.

Badania przeprowadzono w ramach dotacji celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Zadanie 3.7: „Wytworzenie materiałów wyjściowych porzeczki czarnej o deserowej jakości owoców, przydatnych do uprawy szpalerowej i odpornych na wielkopąkowca porzeczkowego oraz choroby liści i pędów”.

Applied breeding of blackcurrant (*Ribes nigrum* L.) with regard to fruit quality

The applied breeding program for blackcurrant (*Ribes nigrum* L.) has been conducted since 1986 at the Department of Horticultural Crop Breeding, the National Institute of Horticultural Research (InHort) in Skierniewice, as part of a targeted subsidy from the Ministry of Agriculture and Rural Development. This program includes **qualitative**, resistant and adaptive breeding. Newly bred cultivars should be characterized by high yield, high quality and suitability for various ways of fruit management (processing, freezing, fresh consumption). So far, 10 cultivars ('Tisel', 'Tiben', 'Ores', 'Ruben', 'Tines', 'Gofert', 'Polares', 'Tihope', 'Polben' and 'Polonus') have been obtained, which are included in the national register of the COBORU. Most cultivars are also covered by the Community plant variety rights within the EU.

In the years 2016-2024, analyses of the fruit quality of 9 Polish blackcurrant varieties were carried out at the Fruit and Vegetables Storage and Processing Department IO - PIB. Both physicochemical parameters determining processing suitability and the content of bioactive components were determined. The most suitable for processing are cvs. 'Tiben', which results from the high content of soluble substances and acidity and 'Tisel' due to the very high content of extract and richest in ascorbic acid. In terms of bioactive properties, the cvs, 'Ores', 'Polares' and 'Polonus' show the highest potential.

The research was carried out in the frame of subsidy of the Ministry of Agriculture and Rural Development special-purpose – Task 3.7: “Production of initial materials of blackcurrant with dessert-quality fruit, useful for trellising system cultivation and resistant to gall mite, leaf and shoot diseases”.